

ღმრთობა

№3, 2017

ბასიკ კაკელიძე

ბავშვების საბლოგელი

მხატვარი
ბიორბი ჩაჩანიძე

ღრუბლის ქულიდან ღრუბლის ქულამდე
მარტი ეკიდა საქანელაზე,
ცისარტყელიდან ცისარტყელამდე
დაქანაობდა ანცი ნებაზე.

ფერებს წველიდა გაუმაძღარი,
ადედოფლებდა არეს ნდომაზე,
მინდორ-ველები გაალამაზა,
დააცვარნამა მიწა ძლომაზე.

მალე მერცხლებიც დაბრუნდებიან,
გარემო ჩუმი აჟივილდება,
გამოიღვიძებს ნაზამთრალისგან,
დედაბუნება აყვავილდება.

სამშობლო ჩვენი – დედის სახლია,
გალობა ისმის გაზაფხულისა,
ყველანი დედებს ყვავილს მივართმევთ,
გვირგვინს დავადგამთ სიყვარულისას.

ანდამატივით მივწვებებით,
მივუსალბუნებთ მადლიერებით,
ლამაზ ლოყებზე დავეკონებით,
გულს ვერ გავიძლებთ მათი ფერებით.

ღრუბლის ქულიდან ღრუბლის ქულამდე
მარტი ეკიდა საქანელაზე,
ცისარტყელიდან ცისარტყელამდე
დაქანაობდა ანცი ნებაზე.

ვაჟა ყუბუსიძე

წინათქმა

ხელისგულით სატარებო,
მკურნალეზო ყველა წყლულის,
თუ მომისმენთ, პატარებო,
მოგიყვებით მართალ ტყუილს:
ცხოველები სარვამარტოდ
თავს იყრიან ტყეში მუდამ,
ყველა რაღაც კეთილს ნატრობს,
ყველას რაღაც კარგი უნდა.

ღრუბლის
საბლოგელი
სარვამარტოდ

დედას

სანამ ქვეყნად გავჩნდებოდი
და სამყაროს ვნახავდი,
დედა მანამ გავიცანი,
მანამ დავუახლოვდი.
ვიდრე ცხრა თვე მის მუცელში
მყუდრო სახლში ვსახლობდი,
ის მივლიდა, მიმღეროდა –
მის ხმას ასში ვარჩევდი.
როცა გავჩნდი,შემამინა
სინათლემ და ფერებმა,
მაგრამ დედა ჩემთან არის,
დედა მომეფერება.
არ ვიცოდი სიარული,
დედამ ხელით მატარა,
მერე ფეხი ავიდგი და
არე შემომატარა.
მან მასწავლა ლაპარაკი,
შემაცვარა ზღაპრები
და გამილო სამყაროში
გასასვლელი კარები.
თუ მტკიოდა, მიამებდა
კოცნითა და ფერებით.
მის სინაზეს და სიყვარულს
ვერასდროს შეველევი.

ხვალ დედის იუბილეს

დავალ, დავყვები გზის პირებს,
ვავედრებ ნიავს თუ ქარს,
მომადებნინეთ ყვაველი,
ჩემს დედიკოს რომ უყვარს.

გთხოვთ, ამიხდინოთ სურვილი –
გულში სხივად რომ ინათა –
ხვალ დედის იუბილეს
და მსურს, საჩუქრად მივართვა.

ბერის ნაცვხა

დათვის ბელი
ბურდღუნებს
და ბურდღუნით ნატრობს –
თაფლით სავსე
ფულურო
ნახოს სარვამარტოდ;

რომ ჯერ
ყელი ჩაიტკბოს,
შემდეგ ურჩზე ურჩი
გადაკოცნოს
დაიკო
დათაფლული დრუნჩით.

ქეთი კვიტათიანი

მერცხალი

გაინარა მერცხალმა, თბილ ქვეყნებში მიფრინავს,
თოვლიანი ქედები თითქმის გადაიფრინა...
და როცა მოეყინა მაკრატელა კუდიო,
ცემინება დაეწყო, გულმაც უგრძნო ცუდიო.
ბელურასთან მივიდა, უთხრა: – ჩემო ლამაზო,
მე მინდოდა გაფრენა, მაგრამ დახე ამასო...
მოყინული კუდისკენ გაიშვირა ნისკარტი,
სთხოვა: – რამე მიშველე, თუ ოდესმე გიუვარდი...
შეეცოდა ბელურას, ფრთები ნელა დაუშვა
და მერცხალი სამხრეთით... თავის ქურჭით გაუშვა.

კვიტათინა

მერცხლები ბელურასნაირთა რიგის ფრინველები არიან. მათი სხეულის მაქსიმალური სიგრძე 22-23 სანტიმეტრია. მერცხალი გავრცელებულია მთელ დედამიწაზე, გარდა ცივი ადგილებისა, მის სამშობლოდ კი აფრიკაა მიჩნეული.

უპასუხეთ შეკითხვებს და ერთად გავარკვიოთ, რა ვიცი მერცხლების შესახებ:

1 რითი იკვებებიან მერცხლები?

- ა. ნარჩენებით;
- ბ. მწერებით;
- გ. სენდვიჩებით.

2 რას ეძახიან მერცხლებს გრძელი და ღრმად ამოკვეთილი კუდის გამო?

- ა. კუდაბზიკას;
- ბ. კუდიანს;
- გ. კუდმაკრატელას.

3 რისგან აშენებს მერცხალი ბუდეს?

- ა. ფოთლებისგან;
- ბ. ქვიშისგან;
- გ. ტალახის ბურთულებისგან.

4 სად უყვართ მერცხლებს ბუდეების გაკეთება?

- ა. ხის კენწეროზე;
- ბ. სახლის სხვენზე;
- გ. ბალახებში.

5 რისი მომასწავებელია ჩვენში მერცხლების დაბალ სიმაღლეზე ფრენა?

- ა. წვიმის;
- ბ. გაზაფხულის დადგომის;
- გ. ვარსკვლავიანი ღამის.

ფანჯარა

რა ფანჯარა? არაჩვეულებრივად ფართო და ნათელი. მაინც რამხელა? ახლავე გეტყვით! აბა, წარმოიდგინეთ, აქ ოცდახუთი ბავშვია და მათ ყველას ჰყოფნით ადგილი, წვიმის დროს ცხვირი მიაჭყლიტონ ზედ, უყურონ, როგორ მოსრიანებენ გამჭვირვალე მინაზე ბროლის წვეთები, ყინვის დროს კი დააორთქლონ და მზეები მიახატონ პატარა ფუმფულა თითებით, ხოლო თოვლიან დღეებში იოცნებონ საახალწლო საჩუქრებზე, რომლებსაც თოვლის პაპა აუცილებლად მოუტანთ. ძნელი სულაც არ არის, მიხვდეთ, რომ ეს საბავშვო ბაღია, მაგრამ საქმე მხოლოდ ეს როდია. მაშ, რა ხდება? ახლავე მოგახსენებთ.

ყოველივე ამ გიგანტური ფანჯრის პირდაპირ, ასევე არანაკლებ ფართო და მაღალ გალავანზე მოხდა. დიახ! ალბათ, ბევრჯერაც მომხდარა, მაგრამ, ვინც მათი მეგობარი არ არის, ვისაც არ უყვარს ისინი, ამას ვერასოდეს დაინახავდა. ვისზეა ლაპარაკი?! ვისზეა და, ჩვენს უახლოეს მეგობრებზე, ულამაზეს, მწვანეთვალეა ფისოებზე, ძვირფას, საყვარელ ეზოს ძაღლებზე და, რა თქმა უნდა, ფრინველებზე, რომლებსაც ყოველდღე ვხვდებით ქუჩაში თუ სახლში, მეზობლებთან თუ ახლობლებთან.

ჰოდა, ასე იყო ეს ამბავი. ვამბობ, იყო და არა იყო რა-მეთქი. ამას იმიტომ ვწერ, რომ მე და დანჩომ ეს ყველაფერი ჩვენი თვალით ვნახეთ. დანჩო ვინ არის? დანჩო დანიელია და სანიკიძეა გვარად. მე კი მისი და სხვების აღმზრდელი ვარ. ამას ვერც კი შევამჩნევდი, ფანჯარასთან ის რომ არ მდგარიყო. იქ კი იმიტომ მივიდა, რომ სანდრომ მოატყუა: ნახე, თოვლი მოდისო. ისიც მივიდა და მეც მივედი, იმიტომ, რომ დავიჯერე. უკვე ოქტომბერი იდგა და თოვლზეც არაერთხელ გვილაპარაკია. სხვები ხატავდნენ და მეგონა, რომ ვერც გაიგეს ეს ამბავი. რა ვიცი, ამბავი დავარქვა თუ შემთხვევა... ბარემ,

გეტყვით და ის იქნება, თორემ, მგონი, მოთმინება გამოგელიათ და ეგ არის...

ამბავი თუ სანახაობა ასე დაიწყო: გავიხედეთ და, რა თქმა უნდა, არა თუ თოვლი არ მოდიოდა, ერთი ფთილა, კიკო ღრუბელიც არსად ჩანდა, მაგრამ რას ვხედავთ! გალავანზე ჩვენი თინაკოს კატა, ყარამანი არ მოსეირნობს?! თინაკოს სახლი ხომ ბაღის გვერდზეა!

– თოვლისა რა მოგახსენო და ყარამანი კი მოემართება! – ვთქვი და ფანჯრის რაფას დავეყრდენი. დანჩო კი, ვხედავ, სიხარულისაგან ცმუკავს.

– ეეეე... თინაკოს ყარამანა მოსეირნობს! – წამოიძახა გახარებულმა.

– ჩუმად! ვერ ხედავ, მოიპარება!.. რალაც აქვს ჩაფიქრებული, – დანჩოს ხელით ვაჩერებ.

– მაგან რა უნდა ჩაიფიქროს? – კვდება სიცილით. – ეგ ხომ კატაა!

– დაიცა, ბიჭუნო, ვაცადოთ... – ძლივს ვაკავებ. ყარამანი კი შეჩერდა და თვალი

მხატვარი მალსაზ კუსაშვილი

გაუშტერა მწვანედ დაბურულ კვიპაროსის ტოტებს, რომლებიც ზედ გალავანზე ეწყო და ნიაფი ოდნავ, სულ ოდნავ ურხევდა ულამაზეს წინვებს.

– რას უყურებს, ნეტავ?! – ვერ მოითმინა ჩვენმა ხუჭუჭა დანიელმა. უცებ, ბახ! გალავანზე კაკალი დაეცა, ზედ ყარამანის ცხვირწინ. კატა შეჩერდა და ახლა – ფრრ – მოისმა და შხუილით ჩამოეშვა დედა ყვავი მანო. თქვენ გგონიათ, არ ვიცი, რომ ზუსტად ახლა გაიფიქრეთ, ნეტა, საიდან იცის, რომ დედა ყვავიაო. ჰოდა, მეც პასუხი მზად მაქვს: ამ ყვავს ჩვენ ყველამ, დიდი ხანია, მანო დავარქვით და ზუსტად მანდ ცხოვრობს, მწვანე კვიპაროსის ხეზე. იცით, შარშან ბახალები რომ დააფრთიანა, ფანჯრიდან ვუყურებდით. ახლა კი ეს ჩვენი მანო კაკლის ჭამას აპირებს, აკი უკვე გატეხა. ჰო, ეს უნდა მეთქვა – ყვავ მანოს, თინაკოს ჭიშკართან რომ კაკლის ხე დგას, იქიდან მოაქვს ხოლმე კაკლები. აბა, სხვაგან სად წავა?! გალავნის ერთ თავში, კვიპაროსზე, თვითონ ცხოვრობს, მეორე თავში კი კაკლის ხე დგას.

უი! ვყვები და ეს ჩვენი ყარამანი, ქანდაკებასავით გაქვავებული რომ ზის და

არ ინძრევა, იმაზეც ხომ უნდა გითხრათ რამე... ყვავი მანო ფრთებს აფათქუნებდა, კაკლებიდან ნიგოზს არჩევდა ნისკარტით, თან ერთი-ორჯერ დაიჩხავლა კიდეც – ყვა-ყვაო. კატა ისევ ფოტოსურათივით იყო გაშეშებული. უცებ კვიპაროსის წინვები შეირხა და სამი კარგად მოფრთიანებული ბახალა გამობანცალდა ერთმანეთის მიყოლებით. მანომ დარჩეული ნიგოზი თავისი დიდი, შავი ნისკარტით მისწი-მოსწია და ბახალებს გემრიელი სამხარი გაუშალა. მერე კატისკენ მიბრუნდა და ნახევარი ტონით დაბლა – ყვააო! – მიაჩხავლა. გვეგონა, შეეშინდებოდა, მაგრამ არაფერიც... ყარამანს თვალის არ დაუხამხამებია. უბრალოდ შებრუნდა, კუდი მალლა ასწია და, თითქოს ყვავის ენა გაიგოო, დიდსულოვნად დაუთმო გალავანი დედა-შვილებს. გვერდზე გავიხედე, თურმე ყველა ბავშვი ფანჯრიდან უყურებდა ამ სცენას, რომელიც გალავნის თავზე გათამაშდა... და ნამოვიდა შეკითხვები:

– ყარამანს შეეშინდა მანოსი? – ილიმე-ბოდა ლექსო.

– არა, მანოს შეეშინდა და დაიჩხავლა! – პასუხობდა ნინია.

– ისინი ხომ დიდი ხანია იცნობენ ერთმანეთს! – ამბობდა ლიზი.

– ჩემმა ყარამანმა დაუთმო, ხომ? – შემომხედა თინაკომ. – ჩემი ყარამანი კეთილია და იმიტომ! – რაც შეიძლებოდა დამაჯერებლად თქვა გოგონამ.

– რა თქმა უნდა, ჩემო კარგო, ის ხომ დღევანდელი დღის გმირია! – დავეთანხმე და იქვე მოვიფიქრე: – დავსხდეთ ახლა, ბავშვებო, და ეს ამბავი, რაც დღეს ვნახეთ, დავხატოთ.

– დავხატოოთ! – იყვირეს ბავშვებმა და ახალ, თეთრ, ქათქათა ფურცლებზე ყველამ სიამოვნებით დაიწყო ყვავი მანოს, მისი სამი ბანცალა ბახალის და დღის გმირის, კატა ყარამანის ხატვა. დღეც ასე მხიარულად ჩამთავრდა.

აი, ასეთი ფანჯარა გვაქვს. სწორედ აქ, ჩვენთან, შეიძლება ყველაზე საინტერესო ამბების გაგება და ნახვა. ახლა, თქვენი ფანჯრიდანაც გაიხედეთ! აბა, გაიხედეთ!

მრეცხავი კუ

Andante

მუსიკა ნინო ჩხიკვაძისა
ტექსტი მარიამ ნიკლაურისა

დღეს, სისხამ დილით,
საპნით და ლილით
მიადგა რუს
მრეცხავი კუ.
კუ გახლავთ რეცხვის ოსტატი,
უყვარს ბახი და მოცარტი.
წაკითხული აქვს კომბლე
და ეხმარება ობლებს.
ავლებს და ავლებს რუმი –
სველი აქვს წინსაფრის რუმი.

ღელ სს-ბიშ ეი-გია სი-გია და ში-გია ში-აფ-გა ხელ, მხის-ბი-ვი
კუ. ში-აფ-გა ხელ კუ კაბ-ფაფა ხელ-ვილ ოს-წა-წა უყ-ვარს
ბა-ბი და ში-აფ-გა ში-აფ-გა ში-აფ-გა ხელ-ვილ ოს-წა-წა უყ-ვარს
და ებ-გა-ხე-ბა მბ-სულ ავ-ფელ და ავ-ფელ ხელ-ვილ
სპო-ვი აქვს წინ-საფ-რის ხელ-ვილ ავ-ფელ და ავ-ფელ ხელ-ვილ
ში, სპო-ვი აქვს წინ-საფ-რის ხელ-ვილ

გაზაფხულის დილა

მზე იპარება ბოსტანში,
უნდა, სხივები დაფინოს...
მინისქვეშ მიძინებული
გამოაღვიძოს სტაფილო;

ჩიტების ჟივილ-ხივილმა
გამოაცოცხლა გარემო;
გეყოთ ნიოკი, ხმაური,
ფრთები დაკეცეთ, ქარებო!

ცრემლი შეუშროს კომბოსტოს,
დილის ცვარისგან ნამული;
ვარდებს კოკრები გაუხსნას,
ააყვავილოს მამული.

დილაა გაზაფხულისა,
გული თბება და ხალისობს;
ეზომაც გამოიღვიძა,
მკერდი სიმწვანით აივსო.

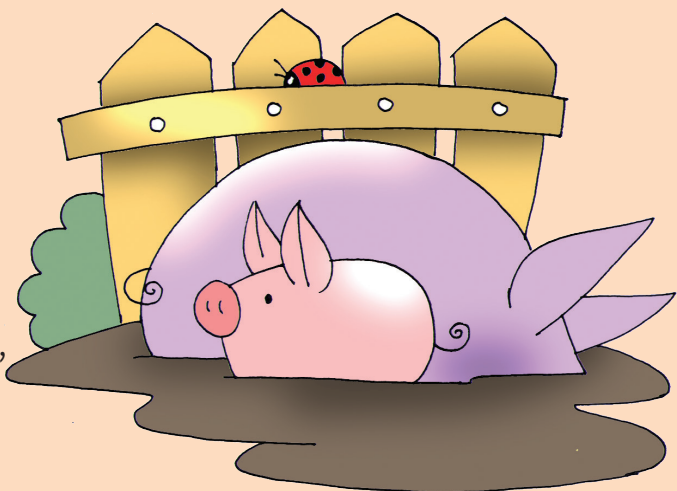
ბუჩქნარში შეყუყულები
ტკბილად გალობენ შაშვები;
თამაშ-თამაშით სკოლისკენ
მინავარდობენ ბავშვები.

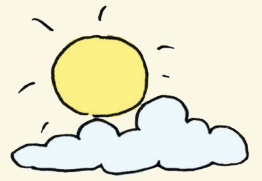
კოჭის ნაცვხა

დინგს ხმარობს
ისე ღონივრად,
ღრუტუნებს,
ღორი ჰგონიათ,
მაგრამ ჯერ კიდევ
ნორჩია,
მაშასადამე, გოჭია;

გოჭია და
სარვამარტოდ
თბილი ლაფის
ნახვას ნატრობს,
რომ გაითბოს
ტანი გორვით,
იამოს და
იგრძნოს შვება
და გაათბოს დედა ღორიც,
როცა გვერდით მიუწვება.

მარტი - აპრილს

მარტმა აპრილს შეუთვალა:
მასესხეო სამი დღე,
ამ თებერვლის თოვლს და ჭყაპანს
მივალიე მთელი თვე.

არ იკითხავთ, პასუხად
რა მიიღო მარტმა?
- აბა, ერთი კარგად თქვი -
იხუმრე თუ მართლა?!

კარგად იცი, სამი წუთით
არ ინდობი მარტო,
მოინდომე, ეს ქვეყანა
კიდევ სამ დღეს მართო?!

არას ვამბობ შარშანწინზე
და არც წინის წინის წინზე,
რა, ვერ კმარობ ოცდაათ დღეს,
თუ იქცევი - ჯიბრზე?

თუკი ასე გააგრძელებ,
ვერ ამოხვალ ვალებიდან,
იცი, ბოლოს რას მიიღებ?
ამოხტები კალენდრიდან!

გაიხსენე - სამი დღე
შარშანაც გაქვს ნასესხები*,
ჰოდა, წელსაც სამს რომ ითხოვ,
ხარ, კი, მისი ჩამსესხები?

* ნასესხები - აპრილის პირველი სამი დღე, რომელსაც თითქოსდა მარტი სესხულობს აპრილისაგან.

კნუტის ნაცვხა

კნუტმა იცის -
ბებიას
მთლად უკბილო ყბები აქვს,
უკბილოდ კი წრუნუნებს,
კალმახებს და ხრამულებს
ველარ შეახრამუნებს...

... და ნატრობს, რომ
კბილები
მოსაცვლელი, ცალ-ცალი,
ერთიანად დააძრონ,
როგორც ტაროს მარცვალი,
ოღონდ ბებოს ჩაუსვან
მისი გამონაცვალი.

თიკანი, ჩოქლას ათაკლი ლაქოლი ისოლი

ცხოვრობდა ერთი თიკანი, რომელმაც ათამდე დათვლა ისწავლა. ერთხელ ტბასთან მივიდა და შიგ თავისი გამოსახულება დაინახა. ერთ ადგილას გაშეშდა და დიდხანს ათვალაიერებდა საკუთარ თავს. ახლა კი მომისმინეთ, შემდეგ რა მოხდა.

– ერთი! – თქვა თიკანმა.

ეს გაიგო ხბომ, რომელიც იქვე მიმოდიოდა და ბალახს წინკნიდა.

– რას აკეთებ? – შეეკითხა ხბო.

– ჩემი თავი დავთვალე, – უპასუხა თიკანმა. – გინდა, შენც მიგათვალო?

– თუ მტკივნეული არ იქნება, მიმათვალე! – უთხრა ხბომ.

– მტკივნეული სულაც არ არის. ოღონდ არ გაინძრე, თორემ ვერ მიგათვლი.

– რას ამბობ! ძალიან მეშინია და ალბათ, დედაჩემიც უფლებას არ მომცემს, – ჩაილულლულა ხბომ და უკან დაიხია.

მაგრამ თიკანი მისკენ გადახტა და თქვა:

– ერთი ვარ მე, ორი – შენ. ერთი, ორი! ბეე!

– დე-და! – საბრალოდ წამოიძახა ხბომ.

მაშინვე მოირბინა ძროხამ, რომელსაც ყელზე ეყვანი ეკიდა.

– მუუ! რა გატირებს?

– თიკანმა დამთვალა! – დაინუნუნა ხბომ.

– ეს რა არის? – გაბრაზებით დაიზმუვლა ძროხამ.

– ათამდე დათვლა ვისწავლე, – უპასუხა თიკანმა. – აი, მომისმინეთ: ერთი ვარ მე, ორი – ხბო, სამი – ძროხა. ერთი, ორი, სამი.

– ახლა შენც მიგათვალა. – აბლავლდა ხბო. როდესაც ძროხა ამას მიხვდა, ძალიან გაბრაზდა:

– მე შენ გიჩვენებ, როგორ უნდა დაცინვა! აბა, ერთი კარგად მივბეგვოთ!

ძროხა და ხბო თიკანს ეცნენ, იმას ძალიან შეეშინდა, გველნაკბენივით წამოხტა და კუნტრუშით გაიქცა მინდორზე. ძროხა და ხბო კი გამოეკიდნენ.

შორიახლოს ერთი ხარი დასეირნობდა, თავისი ბასრი რქებით მიწას თხრიდა და ბუჩქებს მალლა ისროდა. როდესაც თიკანი, ხბო და ძროხა დაინახა, შეეგება.

– რატომ მისდევთ ამ კუდმოკლეს? – ბოხი ხმით იკითხა ხარმა.

მხატვარი ნათია არსენიშვილი

– გვთვლის! – შესტირა ხბომ.
– მაგრამ მაინც დავიჭერთ, – ჩაილაპარაკა აქოშინებულმა ძროხამ.
– ერთი ვარ მე, ორი – ხბო, სამი – ძროხა, ოთხი – ხარი. ერთი, ორი, სამი, ოთხი! – თქვა თიკანმა.
– ამას არ ვაპატიებ, – დაიბლავლა ხარმა და სხვებთან ერთად თიკანს დასაჭერად გამოუდგა.
ისინი ფართო, მტვრიან გზაზე გადავიდნენ და სირბილით განაგრძეს გზა. ამ დროს გზის პირას ცხენი მიდიოდა და ბლახს ლეჭავდა. როდესაც ჩლიქების ბაკუნი გაიგო და მტვრის კორიანტელი დაინახა, შორიდანვე დაიყვირა:
– საით მიიჩქარით?
– თიკანს მივდევთ, – უპასუხა სირბილისგან გულამომჯდარმა ძროხამ.
– ის გვთვლის, – დაიჩივლა ხბომ.
– მისთვის კი ამის უფლება არავის მიუცია. – დაიღმუვლა ხარმა.
– ამას როგორ აკეთებს? – იკითხა ცხენმა და სხვებს აეტორღიალა.
– ძალიან მარტივად, – უპასუხა თიკანმა. – აი, ასე! ერთი ვარ მე, ორი – ხბო, სამი – ძროხა, ოთხი – ხარი, ხუთი – ცხენი. ერთი, ორი, სამი, ოთხი, ხუთი!
– ახლა შენც მიგათვალა. – ჩაიბუზღუნა ხბომ.
– შე საძაგელო! აბა, დამაცადე! – დაიხვიხინა ცხენმა და თიკანს გამოეკიდა. იქვე, გზის პირას, ბაკუნი მსუქან ღორს ეძინა და ჩლიქების ხმაურზე გამოეღვიძა.
– ღრუტ-ღრუტ-ღრუტ! საით გაგინევი-ათ? – იკითხა ცნობისმოყვარე ღორმა, მაშინვე ცხვირით ღობე გაარღვია და გაქცეულებს გამოეკიდა.

– თიკანს მივდევთ, – ქმენით უპასუხა ძროხამ.
– ის გვთვლის, – ავიშვიშდა ხბო.
– მისთვის კი ამის უფლება არავის მიუცია, – დაიღმუვლა ხარმა.
– მაგრამ სეირს ვუჩვენებთ, – დაიხვიხინა ცხენმა და ხბო კინალამ გადათელა.
– როგორ გვთვლით? – იკითხა ღორმა, რომელიც ძლივს ეწეოდა დანარჩენებს.
– ძალიან მარტივად, – ნამოიძახა თიკანმა. – ერთი ვარ მე, ორი – ხბო, სამი – ძროხა, ოთხი – ხარი, ხუთი – ცხენი, ექვსი კი ღორი. ერთი, ორი, სამი, ოთხი, ხუთი, ექვსი!
– ახლა შენც მიგათვალა. – ამოისლუკუნა ხბომ.
– ამისთვის პასუხს მოვთხოვ! – დაიჭყვიტინა ღორმა.
თავქუდმოგლეჯილები მიქროდნენ და ბოლოს მდინარემდე მიიბრინეს. ნავსაბმელთან პატარა იალქნიანი გემი იდგა. გემბანზე მამალი, ძალღი, ცხვარი და კატა დაინახეს. მამალი კაპიტანი იყო, ძალღი – ლოცმანი*, ცხვარი – უმცროსი მეზღვაური, კატა კი გემის მზარეული.

– შეჩერდით! – დაიყვირა მამალმა, როდესაც თავანყვეტილი ცხოველები დაინახა, მაგრამ უკვე გვიანი იყო – თიკანმა გემბანზე ისკუპა და მას სხვებიც მიჰყვნენ.
გემი შეტორტმანდა, წყალში შეცურდა და მდინარის ყველაზე ღრმა ადგილისკენ დაიძრა. მამალს ძალიან შეეშინდა.
– ყიყლიყო! გვიშველეთ! – დაიყვირა განწირული ხმით. – გემი იძირება.

* გემის გაცილების სპეციალისტი პორტის საზღვრებში.

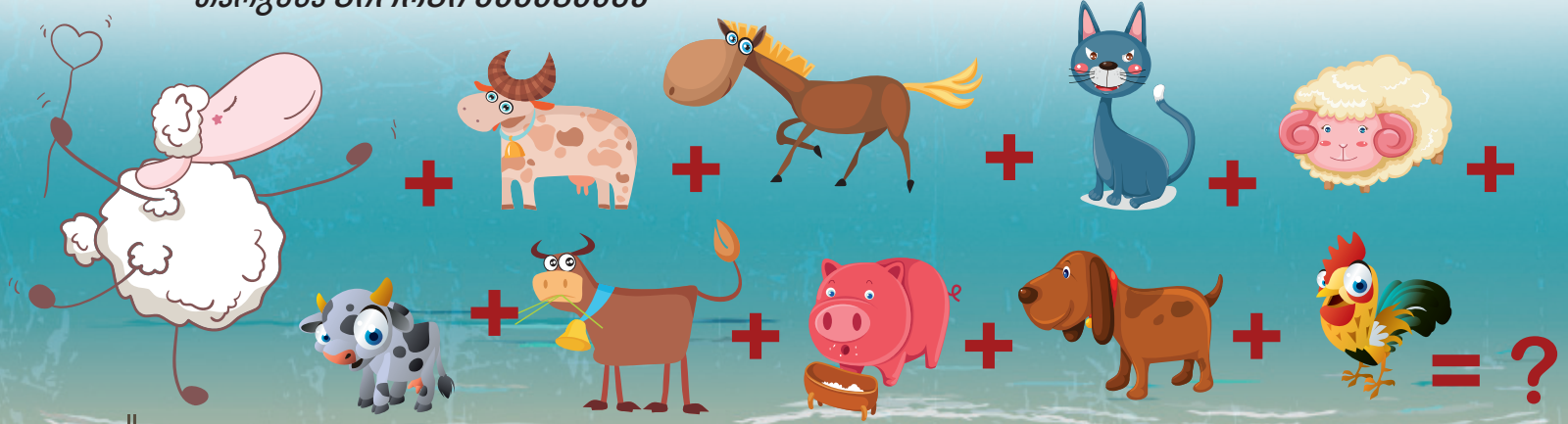
შიშით ყველას გული გაუსკდა, მამალმა კი ხმამაღლა დაიყვირა:

- თქვენ შორის დათვლა ვინ იცის?!
- მე ვიცი, - უპასუხა თიკანმა.
- მაშინ სასწრაფოდ ყველანი გადათვალე. ამ გემს მხოლოდ ათი მგზავრის აყვანა შეუძლია.
- სასწრაფოდ გადაგვთვალე! - ახმაურდა ყველა ერთად და თიკანმაც თვლა დაიწყო:
- ერთი ვარ მე, ორი - ხბო, სამი - ძროხა, ოთხი - ხარი, ხუთი - ცხენი, ექვსი - ლორი, შვიდი - კატა, რვა - ძაღლი, ცხრა - ცხვარი და ათი - მამალი.
- ვაჟა, თიკანს! ვაჟააა! - დაიყვირა ყველამ ერთხმად.

შემდეგ მგზავრებმა მდინარე გადაჭრეს და მეორე ნაპირზე გადავიდნენ. თიკანი კი მას შემდეგ იაღქნიან გემზე დარჩა და ახლა ბილეთების შემმოწმებლად მუშაობს. ყოველთვის, როდესაც მამალი თავის გემზე ცხოველებს უშვებს, თიკანი ნავსაბმელთან დგას და მგზავრებს ითვლის.

თარგმნა ბიორბი კაკაბაძემ

ნორვეგიელი მწერალი და კომპოზიტორი **ალფ პროისენი** დაიბადა 1914 წლის 23 ივლისს.

მას სიცოცხლეშივე მოიხსენიებდნენ ნორვეგიული ლიტერატურის კლასიკოსად (გარდაიცვალა 1970 წლის 23 ნოემბერს). პროისენის კალამს ეკუთვნის უამრავი ლექსი ბავშვებისთვის და უფროსებისთვის, რომანი, სიმღერები, ნოველები, ნიგნები ყველაზე პატარებისთვის. ალფ პროისენის სიმღერას „აუცილებლად დადგება ხვალინდელი დღე“ ნორვეგიელები თავიანთ მეორე ეროვნულ ჰიმნად მიიჩნევენ. ამ სიმღერას ბავშვობაშივე სწავლობს ყველა ნორვეგიელი.

ნორვეგიაში არსებობს მწერლის მუზეუმი, სადაც მისი ლიტერატურული გმირების ქანდაკებები დგას.

პროისენის ზღაპრებიდან მეტად პოპულარულია „თიკანი, რომელმაც ათამდე დათვლა იცოდა“. ამ ამბავს საფუძვლად უდევს ძველ ხალხში გავრცელებული ცრუ რწმენა იმის შესახებ, რომ რამის გადათვლას უბედურება მოაქვს და აუცილებლად დაიკარგება ის, რასაც დათვლი.

თავკერძა ბატონის ამბავი

ერთ უშვილძირო თავკერძა ბატონს უძილობა დასჩემდა. დღე დღეს მისდევდა, კვირა – კვირას, მისი საშველი კი არ ჩანდა.

ერთ მშვენიერ დღეს ნამოჯამაგირალი ეახლა – მე ვიცი უძილობის წამალიო. დაუძღურებულმა, ლოგინად ჩავარდნილმა ბატონმა ფუტკრების დაკბენილივით დასივებული თვალებიდან ძლივს გამოიხედა. განთქმულმა მკურნალებმა ვერაფერი გააწყვეს და ამ გლეხუჭამ რა უნდა მიშველოსო, გაიფიქრა.

– თუ დამაძინებ, ბატონიც შენ იყავი და ჩემი ქონების პატრონიც, თუ არადა, შენს ქონებასაც დაემშვიდობე, – ამოიკნავლა ცოტა ხნის დუმილის შემდეგ.

კაცმა ჩაილიმა და დაიწყო:

– ბატონო, გლეხობა შავ დღეში ვართ ჩავარდნილი.

– ვიცი, ვიცი, სწორედ თქვენზე დარდი არ მაძინებს, – ამოიკვნესა თვალთმაქცმა ბატონმა.

– ცოლი და შვიდი შვილი მყავს. იმდენი სიკეთე ჩემს ოჯახს, რამდენი დღეც მშივრებს დაგვლამებია!

– კი მაგრამ, მამულში არაფერი მოგყავს?!

– ჩემი ერთი მტკაველი მიწა თავვსაც ვერ გამოკვებავს.

ბატონმა ხმა არ გასცა. დაამთქნარა.

– ჩემს მიწაზე, – განაგრძო კაცმა, – ერთი მუჭა ხორბლის, ერთი მუჭა ლობიოსა და ათი მარცვალი სიმინდის მეტს ვერაფერს ვთესავ.

ბატონმა ორჯერ დაამთქნარა.

– მოჯამაგირედაც გედექით, მაგრამ ჯამაგირი არ მაღირსეთ.

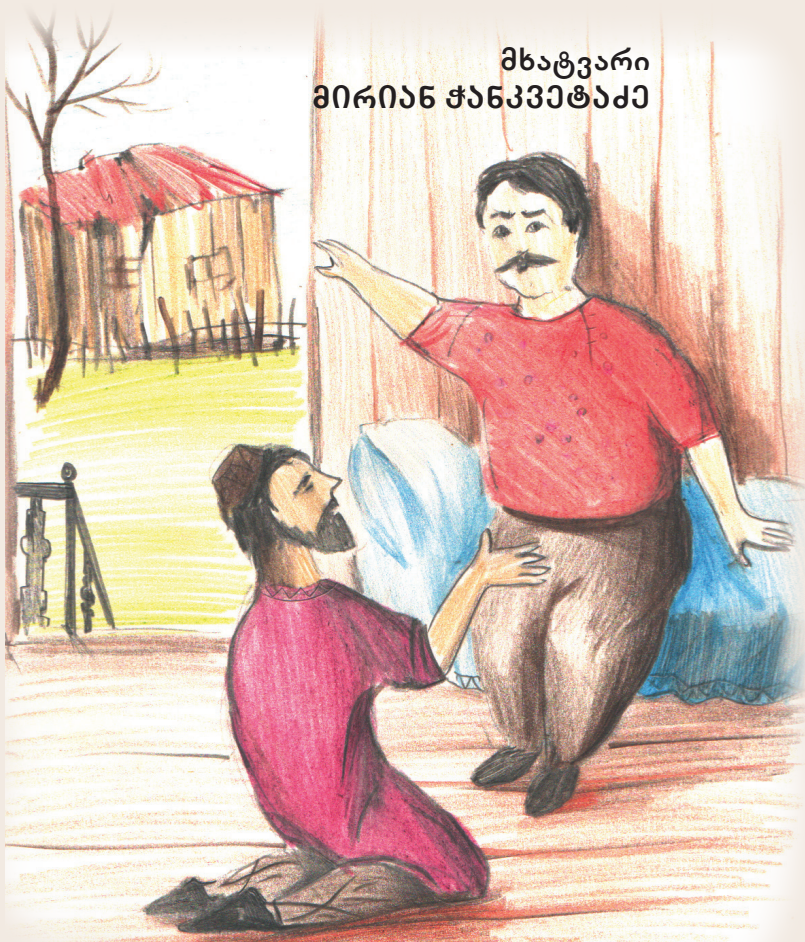
ბატონს მთქნარება აუტყდა.

– ველარ ვუძღებ ამდენ გაჭირვებას, არ ვიცი, რა გზას დავადგე...

ბატონს უცნაურმა სიტომ დაუარა სხეულში, ნელ-ნელა გონება დაებინდა და მალე გემრიელი ხვრინვა ამოუშვა...

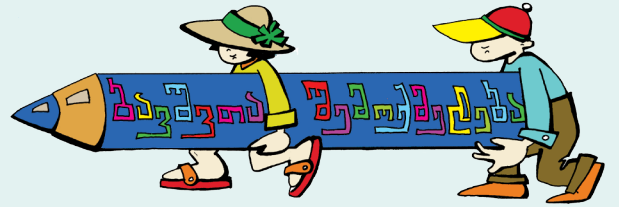
სამი კვირის შემდეგ ნამოჯამაგირალის უბადრუკ ქოხში ჩალის სახურავიდან ჩამოსულმა ცხვირზე დადენილმა წვიმის წვეთებმა გამოაღვიძა. აქ რა მიწაო, გაოცდა. მსახურებს უხმო, მაგრამ ვინ გამოეხმაურებოდა! ხმელ ტახტზე წოლისაგან ატკივებული წელი ძლივს ასწია და გარეთ გამოვიდა. ნაბატონარმა გაიღვიძაო, აჟრიაშულდნენ ბავშვები. ახლა კი ყველაფერი გაახსენდა და ცხარე ცრემლითაც ატირდა.

მხატვარი
მირიან ჭანკვეტაძე

ნუცა
აბაშიშვილი
5 წლის

თოვს, თოვს, თოვს,
ფიფქი ცვივა, ცვივა ციდან,
ნინო სახლში ბუხართან ზის
ბელურებს კი გარეთ სცივათ.

ღათა ასანიძე
5 წლის
სოფ. კაჭრეთი

ბაჭის ნაცვხა

ბაჭიამ თქვა: ხვალიდან
დავუჯერებ მამიდას,
თუ ისურვებს –
რაცა მსურს,
თუ ინდომებს –
რაც მინდა;
ერთმანეთის გულეში,
ნეტა, ჩაგვახედაო –
უკეთ გავუგებდი და
უკეთ გამიგებდაო.

ბოკვერის ნაცვხა

ბოკვერი,
ანუ პანია ლომი
(მერნმუნეთ, ლომიც არსებობს ციდა),
ნატრობს – შეწყვიტონ
მხეცებმა ომი,
რომ ყველა დედას
ეძინოს მშვიდად.

დოდო-კესარია აბაშიძე

ნიბრია

ნუნუ კამუკაშვილი

გაიქახა ზამთახი

დაინახა ია და,
თვალი მოჰკრა მერცხალს,
გაიპარა ზამთარი —
გაზაფხულის შერცხვა.

– შენ, ჩემო ჩიტო ნიბლია,
საიდან საით გივლია?
– რად მეკითხები, ძვირფასო?
ქვეყანა შემომივლია.
იმდენი არსად მინახავს,
რაც თქვენს მამულში ხიბლია.
არც ზღვა აქვს ვინმეს ასეთი,
ტბა – ლაფვარდით ლივლივა,
ამიტომ აქვე დავრჩები,
აღარსად აღარ მივდივარ!

გაზაფხურცა

კორდი აივსო იებით,
ღიმილი შვენით ენძელებს,
მოფრინდნენ ჩიტუნებიც —
ნაცნობ ველ-მინდვრებს ეძებენ.

მხატვარი
ელშარდ ამბოკაძე

ლეკვის ნაცვხა

ლეკვი ნატრობს –
სარვამართოდ,
განა ციცქნა, განა ციდა,
ზეცას მთვარე მიახატოს,
ისე დიდი,
ისე წმინდა,
რომ ღამითაც
სახლის მცველად
არ დასჭირდეს
ძალდი პატრონს
და ეძინოს უზრუნველად
ბებერ ნაგაზს –
უღალატოს.

ბორთიქმა

აქ გასრულდა ზღაპარ-ლექსი
და ძალიან უნდა ავტორს –
ყველა თქვენგანს უკეთესი
ნატვრა ჰქონდეს
სარვამართოდ.

თავსაცხი

ამ ორი სოკოდან ერთი შხამიანია! გაინტერესებს, რომელი? მაშინ ამოხსენი მაგალითები და რომელი სოკოს ქუდზეც პასუხად მეტ კენტ რიცხვს მიიღებ, იმ სოკოს მოერიდე, ხოლო სოკო, რომლის ქუდზეც პასუხებში ლუწი რიცხვი ჭარბობს, თამამად დაკრიფე.

მას შემდეგ, რაც დავალებას წარმატებით გაართმევ თავს, სოკოს ძირზე მოცემული კროსვორდების ამოხსნით გაივარჯიშე გონება.

$7 + 3 = \text{○}$
 $14 - 3 = \text{○}$
 $15 + 5 - 18 = \text{○}$
 $25 - 3 - 10 = \text{○}$

		8		
	7			
	6			
	5			
	4			
3				
2				
1				

$9 + 14 = \text{○}$
 $17 + 3 = \text{○}$
 $18 - 4 : 2 = \text{○}$
 $21 - 2 + 6 = \text{○}$

		8		
	7			
	6			
	5			
4				
3				
2				
1				

1. ციტრუსი;
2. რძის პროდუქტი;
3. ტროპიკული ხილი;
4. საკანცელარიო ნივთი;
5. გაზრდილი კვიცი;
6. კამეჩის შვილი;
7. ვულკანიდან ამოფრქვეული მასა;
8. ალადინის მაიმუნი.

1. ფუტკრის პროდუქტი;
2. ყვავის შვილი;
3. ეკლიანი ცხოველი;
4. აჩრდილი;
5. მოხუცნავე მწერი;
6. ზედმეტი;
7. თვე, როდესაც დედის დღეს ვზეიმობთ;
8. ცეცხლის ენა.

მოამზადა ნინი ორჰელმა

მაჩი, მუჩი და სხვები

ვინ სხვები?

როგორ თუ ვინ? თუმცა გზადაგზა ყველაფერს მოგიყვებით, მაგრამ, რაც მთავარია, მაჩისა და მუჩის დედა ჰყავთ, თანაც – ძალიან ლამაზი. ზურგზე, ისევე როგორც მის პატარებს, მასაც ნაირფერი ზოლები გადასდის და ეს ზოლები საოცრად უხდება მის მუჩი ფერის ბუნვს. პატარა შავი თვალეზი მუდამ უბრუნდება. ალბათ, მაჩვუნების სიყვარულით. სხვა მაჩვებისა არ ვიცი და, ამ მუცელფუშფუშა ქალბატონს მზე და მთვარე თავის მაჩვუნებზე ამოსდის. ცხოვრობენ ისინი ერთი დიდი ნიფლის ძირში. ამ ნიფლის წინიბობდასხმულ ტოტებზე რომ ფოთლები ნიავეთან ჩურჩულსა და შარიშურს მოჰყვებიან, მაჩი და მუჩი ერთმანეთს ეხუტებიან და ტკბილ ძილს მიეცემიან ხოლმე.

ვიდრე მათ სძინავთ, ქალბატონი მაჩმაჩუნა თავისი მოკლე-მოკლე ფეხებით საშოვარზე ისეთი თავგამეტებით მიიჩქარის, შეგეშინდება, იფიქრებ, ნეტავ კი არაფერი მოინიოსო.

ახლაც, ჩაეძინათ თუ არა მაჩისა და მუჩის, ქალბატონი მაჩმაჩუნა ცეცხლმოკიდებულივით გამოვარდა შინიდან და ტყის ქვემოთ, ფერდობზე მდებარე განაპირა სიმინდის ყანისკენ დაეშვა. თავქუდმოგლეჯილი გარბოდა და ფეხი მხოლოდ მაშინ შეანელა, კაჭკაჭმა რომ კუნელის ტოტიდან გადმოსძახა: ნათლულო, საით მიიჩქარი, ხომ მშვიდობააო?

– ეჰ, ნათლი, ჩემი მაჩვუნების პატრონს რა მომასვენებს, სულ გვშია და გვშიაო, გაიძახიან. ახლა, სანამ გაიღვიძებენ, იქნებ, როგორმე ორიოდ ცალი სიმინდის ტარო მაინც დავითრიო სადმე, – თქვა და ზურგზე წამოკიდებული პატარა გოდორი გაისწორა.

– აბა, შენ იციო, – ნათლია კაჭკაჭუნამ, – კეთილად და გამარჯვებით გეველოსო და კუნელის ტოტს მოსწყდა.

– დიდი მადლობა, ნათლი, დიდი მადლობაო, – დაადევნა მაჩმაჩუნამ.

ჰო, ნათლიო, რადგან ეს სახელი მისთვის კაჭკაჭუნას დაურქმევია.

თუ როგორ შედგა ნათლობა, მაჩმაჩუნამ მეც მიაშობო და მოგიყვებით:

– მყუდროზე ვინეკით მე და ჩემი შვილები. ის იყო, ჰაერზე გამოვედით და თიბათვის მზეს მივეფიცხეთ, რომ ამ ჩვენმა კაჭკაჭუნამ მნიფე ბლის ტოტიდან ჩამომძახა:

– მაჩმაჩუნაავ, ქალოო, ამ ტყის დედოფალოო, შენი კობტა კალათა უნდა დამიცალოო, მნიფე ბალი ჩავკრიფო, შვილებს მივუტანოო...

ბატონი ბრძანდებით-მეთქი, მაგრამ, მე რომ ხეზე ასვლა არ შემეძლია, ჩემი მაჩვუნებისთვის ცოტას ხომ მიწინააღებ-მეთქი.

– აბა, რას ვიზამ, ჩემო საყვარელო მაჩმაჩუნავ! – აღერსიანად ჩამომძახა და მეც სიამოვნებით მივანოდე ჩემი კობტა კალათა, ბნის შესასვლელში რომ მეკიდა ნიფლის ქვედა ტოტზე.

– კარგი გიქნიათ, მაგრამ ზუსტად ასეთი, თქვენი შესაფერისი სახელი როგორ მოიფიქრა მაგ ენად გაკრეფილმა? – გაიკვირვა გულწითელა ჩიტმა, ძირს რომ ჩამოფრენილიყო და ნაურმალზე რაღაცას კიკნიდა.

– დათვს ბაჯბაჯუნას ეძახიან, მე – კაჭკაჭუნას, შენ კიდევ მაჩმაჩუნა იქნებიო, – გაიცინა, – რა, ურიგო სახელია და არ მოგიხდება თუ!

– კარგი-მეთქი, ქალბატონო... თუმცა სხვები თებრონიას მეძახიან, მაგრამ რაკი თქვენ ასე გნებავთ, მაჩმაჩუნა დამიძახეთ-მეთქი. ერთი რამ კი უნდა გითხრათ, – რა ტყის დედოფალი მე მნახეთ, გულზე ორი მამით ობოლი მაჩვუნია მკიდია-მეთქი, – ამოიკვნესა მაჩმაჩუნამ და ლამის, გულიც ამოყოლა. – ძნელია ბალებების უმამოდ გაზრდა. ახლაც იმიტომ ვჩქარობ, იქნებ, რამე საჭმელი ვიშოვო, რომ ამათ მივუტანო და დავაპუროო.

მაჩმაჩუნამ ბოდიში მოიხადა, თქვენთან მუსაიფს, აბა, რა მირჩევნია, მაგრამ სალაპარაკოდ რომ არ მცალიაო! გამოგვემშვიდობა და კვლავ სიმინდის ყანებისკენ დაეშვა. ისეთი თავგამეტებით გარბოდა, არ შეუმჩნევია, უკან რომ მალულად თავისი მაჩვუნები მიჰყვებოდნენ, – მისი საყვარელი მაჩი და მუჩი. გარბოდა და სულ მალე მიადგა კიდეც დათა პაპას ყანის შესასვლელში დაკიდებულ ახალ ჭიშკარს.

– ეს რამსიმალლე ღობე შემოუვლია ამ თავისი ყანისთვის დათა პაპასა, კაცოო! – მოხუცი მესიმინდის კილოთი წამოიძახა ქალბატონმა მაჩმაჩუნამ და ყანას ჭიშკრის ღრიჭოდან გახედა. – ჰო, ჰო, როგორ აუყრია ტანი სიმინდს! რა ქუჩქუჩელა ყვავილები გამოუღია კენწეროებში! ტაროებიც მაგრად დაზრდია და დამსხვილებია, უღვაშებიც რომ მაგრად დაუმშვენებია! იცოცხლე, ამ რძეჩამდგარ ტაროებს ჩემი მაჩი და მუჩი გემოზე მოუღხენენო, – ნეტარებდა. თან იქაურობას ყურადღებით ათვალთვლებდა. მისი გული და გონება იმ ფიქრით იყო შეპყრობილი, როგორ ამოეყო თავი ღობის გადაღმა.

– უჰ, შენ გენაცვალე! – წამოიძახა უცბად გახარებულმა, – ნეტავი, ვინ იყო ის მადლიანი, ღობე რომ გამოურღვევია და ამხელა ხვრელი გაუკეთებიაო. – სიხარულით ლამის ტაშიც შემოჰკრა და ბევრი აღარ უფიქრია, თავი დაზიანებულ ღობეში დურთა. თუმცა, ხვრელი, ცოტა არ იყოს, ვინრო აღმოჩნდა, ფერდები და მუცელი კარგა გვარიანად დაუკანრა და დაუჩხვლიტა, მაგრამ ეს უსიამოვნება აინუნშიც არ ჩაუგდია, რა დროს ჩემს მუცელსა და ფერდებზე ფიქრია, შინ მშიერი მაჩვუნები მელოდებიანო. იქვე ვი-

დაცას, ეტყობა, იმის გასასინჯად, ნეტავი, როგორი მარცვლები აქვს ამ სიმინდსო, ფუჩიჩი გადაუფურჩქნია და ტაროები ისე მაცდუნებლად, ისე ემმაკურად უცინოდნენ

და ეკრიჭებოდნენ, თითქოს აგულიანებდნენ, აგერ შენ და აგერ ჩვენ, მოდი, რაღას უყურებო. მაჩმაჩუნამაც, ის იყო, დააპირა ერთ ყველაზე მაღალ და ღონიერ სიმინდს სცემოდა, ძირზე გადაელრღნა, წამოექცია და მერე იმ კრეჭია ტაროებს მისდგომოდა, რომ რაღაც უცნაური რამ საგანი დაინახა.

– რა არის ეს? – დაინტერესდა. – ვითომ, კალათა? არა! გოდორი? არა! მაგრამ, რაც იყო, ერთობ მიმზიდველად კი გამოიყურებოდა – შიგ ბროლივით თეთრი სიმინდის მარცვლები და ფუჩიჩიშემოცლილი ტაროები ეყარა. მაჩმაჩუნას ნერწყვი მოადგა, მაგრამ მარტოკამ როგორ შევჭამო, შვილები შინ მშვივრები მელოდებიანო, და ისევ სიმინდებს შეავლო თვალი, – უჰ! ტაროები ისე მაღლა აქვთ, ვერც შევწვდები. არადა, ამათი ძირების ღრღნას რომ მოვყევი, დათა პაპა თავზე წამომადგებაო. მეტი აღარ უფიქრია და წამში ამოყო თავი იმ უცნაურ კალათსა თუ გოდორში მიმოყრილ სიმინდის მარცვლებსა და ტაროებში. გახარებულმა ზურგიდან თავისი პატარა გოდრის მოხსნა დაინყო, რომ ზურგს უკან რაღაც უცნაური ტკაცანი გაისმა. შიშით გულგახეთქილი ქალბატონი მაჩმაჩუნა მაშინვე შემობრუნდა, გასაქცევად მოემზადა, მაგრამ გასასვლელი ისე ჩაკეტილიყო, ვეღარც გაარკვია, კარი სად ება ამ რკინისა თუ ფოლადის წნელებით მოწნულ ჯაბახანას.

– ის არის! – გაუელვა თავში საწყალ მაჩმაჩუნას, – ხაფანგი! დედაჩემი რომ მეუბნებოდა, უფრთხილდი, თორემ შიგ თუ მოხვდი, ვეღარაფრით დაიხსნი თავსო... დავიღუპეთ მეც და ჩემი შვილებიცო, – და გამწარებული ხაფანგში წრიალს მოჰყვა. ხან ერთ კუთხეს მიანყდებოდა, ხან მეორეს. გააფთრებული, კბილებდაკრეჭილი ცდილობდა, მავთულები დაელრღნა, მაგრამ სულ ამაოდ! მერე ძალაგამოლეული და სასონარკვეთილი კუთხეში მიიყუჭა, თითქოს უნდოდა, საკუთარ სხეულში ჩამალულიყო და ჩაკარგულიყო. იჯდა უკანა ფეხებმოკეცილი და თვალდაჭყეტილი, ვიდრე ჭიშკარი არ გაიღო და ყანაში

დათა პაპამ არ შემოაბიჯა. ღიღინ-ღიღინით მოდიოდა; გაჭალარავებულ წვერ-ულვაშსა და სახეზე ნათელი გადასდიოდა; კეთილი, მაღლიანი მოხუცი ჩანდა.

შემოვიდა თუ არა, თვალი მის მიერვე დაგებული ხაფანგისკენ გაექცა. დაინახა საცოდავად მოკუნტული მაჩმაჩუნა, მთელი სხეულით რომ ცახცახებდა.

– ააა, გაები, შე მსუნაგო სიმინდიპარიავ? – მოხუცი ხაფანგთან მივიდა და დატყვევებულ მაჩმაჩუნას დახედა. ხელში თოკი ეჭირა, რომელსაც ერთ ბოლოში მარყუჟი ჰქონდა გამონასკვეული – ეს მარყუჟი კისერზე უნდა ჩამოეცვა ხაფანგში გამომწყვდეულისთვის. თოკი მარჯვენა ხელიდან მარცხენაში გადაიტანა, ხაფანგი ფრთხილად გამოალო და უკვე განთავისუფლებული მარჯვენათი მაჩისა და მუჩის დედიკოს დაჭერა სცადა. სწვდა კიდევაც და მისი უკანა ფეხი ხელში მარჯვედ მოიქცია, მოქაჩა, ღონივრად დაითრია და ის იყო, შეეცადა, მის თავ-კისერსაც მისწვდომოდა, რომ ფეხებში რაღაცები ეცნენ და შარვლის ტოტების გლეჯა და კბენა დაუნყეს. შემობრუნდა და რას ხედავს! – ორი პატარა გოჭუნისოდენა, ზურგზე ზოლებ-გადაყოლებული არსება არ ჩაჰფრენია შარვლის ტოტებში?

– ერთი ამათ დამიხედეთ, რა ამბავში არიან! რა იყო, რამ შეგანუხათ, დედიკოს გადასარჩენად გამომეცხადეთ? – რატომღაც თვალეზი აუნწყლიანდა მოხუცს, მაგრამ იხტიბარი არ გაიტეხა. – აი, თქვე ყურუმსაღებო, თქვენა! ხომ არ გინდათ, დედათქვენს თქვენც ზედ მიგაყოლოთ? – ბუზღუნებდა და ფეხებს რიგრიგობით იქნევდა, იქნებ, ეს ონავრები როგორმე მომწყდნენო, კიდევ კარგი, პატარები არიან, თორემ ხომ მომაჭამდნენ ფეხებსო... მაჩვუნიები წამით მართლა მოშორდნენ, მაგრამ სულ მალე ისევ ეცნენ გააფთრებულები, როგორ გაბედე და ჩვენი დედიკო დაატყვევეო. ერთმა ისე უკბინა, და-

თა პაპამ წამოიყვირა კიდეც და დედა მაჩვს ხელი უშვა. მან კიდევ მაშინვე შემოუტია, კინალამ სახეში ეცა. ასეც იზამდა, რომ მოხუცს უკან დახევა არ მოესწრო. ხაფანგი ტკაცანით ჩაიკეტა. ტკაცანზე მაჩვუნიები დაფრთხნენ, მაგრამ მალე ისევ მისცვივდნენ ხაფანგს და პატარა დრუნჩები მავთულებს შორის გაჰყვეს. სანყალი დედა მაჩმაჩუნა მივარდა და პატარებს ცხვირ-პირი აულოკა.

მერე, თითქოს გონს მოეგოო, უკან დაინია და ხაფანგის ფსკერზე ფეხების ბაკუნს მოჰყვა, არ ვიცი, სიმწრისაგან, არ ვიცი, შვილებს ტუქსავდა, ჩქარა დაიკარგეთ აქედან, სანამ ამ დასანვავ ხაფანგში არ მოჰყოლილხართო.

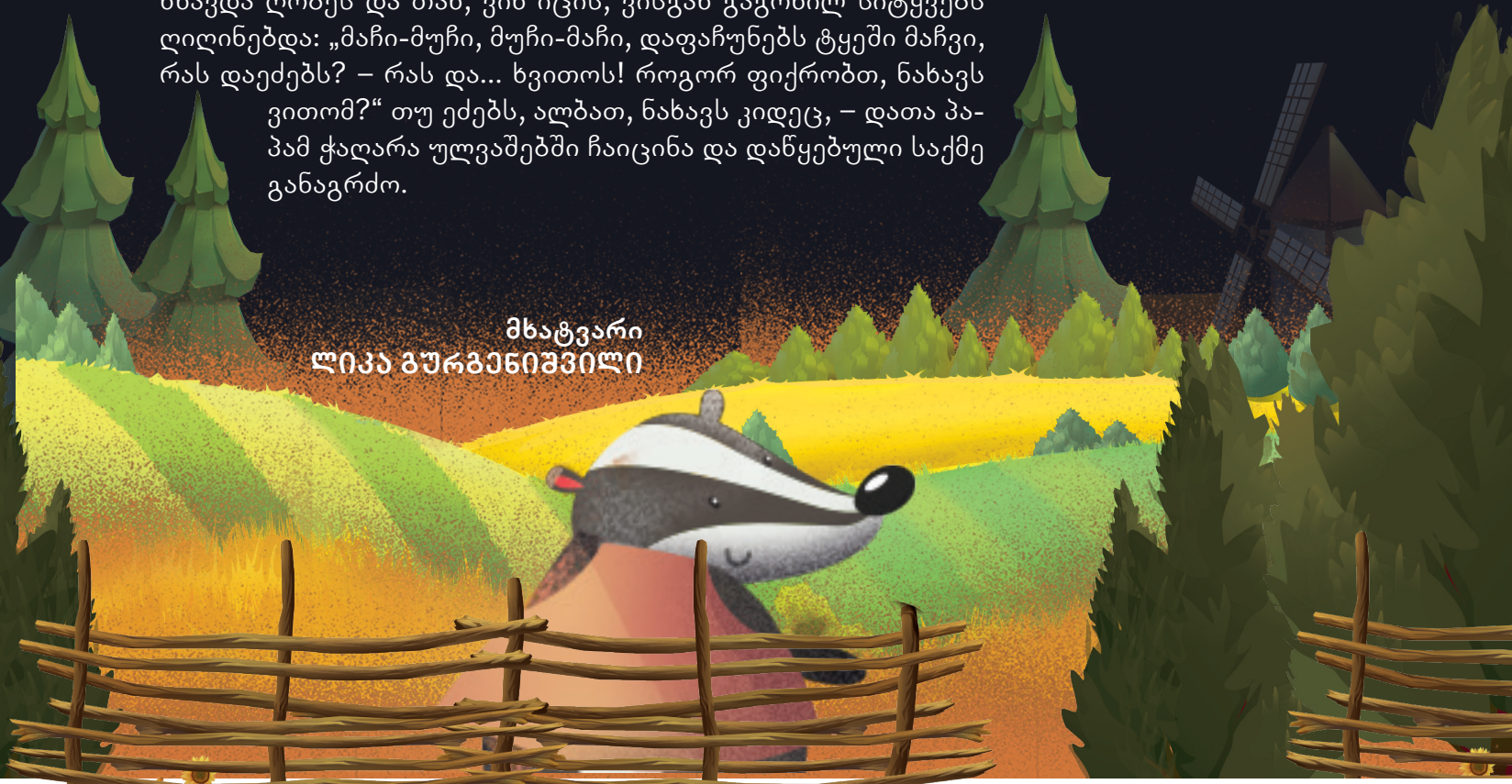
დათა პაპა იდგა და ამ უცნაურ სანახაობას ცრემლმორეული უყურებდა. მერე ხაფანგს ჩაავლო ხელი, რომ თავის მაჩმაჩუნის-სიმინდებიანად ყანიდან გაეტანა. ეს არც ისე ადვილი გახლდათ - მაჩმაჩუნა, მეტი თუ არა, ოცდაათი კილოგრამი მაინც იქნებოდა. ერთობ სასაცილო სანახავი კი იყო: დათა პაპას ხაფანგი მიჰქონდა, მაჩი და მუჩი კი მისი შარვლის ტოტებს ჩასჭიდებოდნენ. გაემგებოდა რომელიმეს კბილი და ისევ მივარდებოდა, ისევ გამწარებული ჩააფრინდებოდა. ასე მივიდნენ უკვე შემოსული პანტის ხემდე, სიმინდის ყანის თავში, ფერდობზე რომ იდგა.

– ჯანდაბას თქვენი თავი! რაც გინდათ, ქენით, – ბუზღუნით გადახედა დათა პაპამ დაუპატიჟებელ სტუმრებს, მერე ხაფანგი გახსნა, რომლის ერთ კუთხეში ისევ საბრალობლად მიყუჟულიყო ქალბატონი მაჩმაჩუნა და ადგილიდან არ იძვროდა. მაჩვუნიები მაშინვე დედას მისცვივდნენ. დათა პაპამ პანტა დაარხია, მაგრამ ხაფანგისკენ რომ შემობრუნდა, იქ უკვე აღარავინ იყო. ფერდობის თავისკენ გაიხედა და

თვალი შეასწრო, როგორ შეცვივდნენ ტყეში მაჩმაჩუნა და მისი ორი პატარა ნაშიერი. მერე ჭიშკართან მიყუდებული წნელის კონა აიღო და დაზიანებული ღობის შეკეთებას შეუდგა. წნავდა ღობეს და თან, ვინ იცის, ვისგან გაგონილ სიტყვებს ღლინებდა: „მაჩი-მუჩი, მუჩი-მაჩი, დაფაჩუნებს ტყეში მაჩვი, რას დაეძებს? – რას და... ხვითოს! როგორ ფიქრობთ, ნახავს ვითომ?“ თუ ეძებს, ალბათ, ნახავს კიდეც, – დათა პაპამ ჭალარა უღვაშებში ჩაიციინა და დაწყებული საქმე განაგრძო.

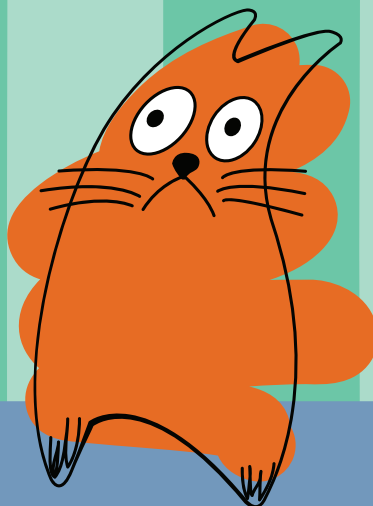
მხატვარი
ლიკა გურბენიშვილი

მისაზიტი

(დააბოლოვეთ სტრიქონები)

თაგვმა ფისოს თვალი
მოჰკრა,
მიაშურა სოროს.
შეეშინდა, გაერიდა
ომს უთანას
ჯერ წულაში შეძვრა, ნოდარს
სკამის ქვეშ რომ დარჩა;
თუმც საპირე მთელი ჰქონდა,
გასცვეთოდა ლ
ფისომ თაგვი შეამჩნია,
გულში ჩაიციინა;
წულის ყელთან მიირბინა
ჩაუცუცქდა ნ
უღვაშების გრეხით თაგვი
სოროს პირას ხტოდა;
ფისო მცდარი, უქმად მჯდარი
ამ დროს რას ფიქ?

შაზადა

მისი გრგვინვით შეზანზარდა
ბევრჯერ მთა და ბარი,
ის ქართველთა გამარჯვების
შეძახილი არის;
ბოლო ხმოვანს მოაცილებ –
არ გჭირდება „ანი“.
სახელია გოგონასი, –
ოთხი ასოც ვნახოთ:
ორი ასო მეორდება –
შუა უნდა გაჰყო...
მიუმატე და მიიღებ
ხეზე მობმულ ნაყოფს.

ფეხია ძირანა რა მეგობხეები

(დასაწყისი „დილა“ N1, N2, 2017 წ.)

შეშის ტკაცატკუცმა ისევ დაარღვია ღამის სიმყუდროვე.

– ცოდვა გამხელილი ჯობს და, აი, მოვიდა დრო შენი წუნკობის ამბავი მთელმა ქვეყანამ გაიგოს!

– კარგი, დამშვიდდი, გეყო ქოთქოთი, შენნაირ კობტა ქალბატონს სულაც არ ამშვენებს გაკაპასება! – თითები ღამის დაიმტვრია, ისე მაგრად დაისრისა თათები აღელვებულმა მელამ.

– ხმა გაკმინდე, ცბიერებაში გამოწრთობილო, შე ეშმაკის ყურმოჭრილო ძმობილო! ჩემი საბრალო ჭრელი მამალი ხომ არ გგონივარ, დათაფლული სიტყვებით რომ გამაბრუო! – ქათამმა ისე გაშალა ფრთები, გეგონება, ცოტაც და, მელას დააცხრებო.

– აბა, აბა, ჩხუბი არ იყოს! ცეცხლთან ვართ და განწევ-გამონევაში იმდენი არ ვქნათ, ეს ჯადოსნური ტყე გადავწვათ.

– ისევ შენი ხათრით, დილანა, თორემ... კი ვუჩვენებდი ამ ყლალი ბენვის გროვას სეირს! – წარბშეკრულმა ქათამმა ოფლით დაცვარული შუბლი მოიწმინდა, ერთი ღრმად ამოიხრა და აკრიახდა:

– ერთ მშვენიერ დღეს, აი, ამ გაიძვერა მელამ ახალი ოინი მოიფიქრა, ზურგზე გოდორი მოიგდო, თავზე ფეტრის ქუდი დაიხურა და ასე გამონყობილი პირდაპირ ჩვენი საქათმისკენ მომავალ გზას გამოუყვა.

მოდის მელა, როგორც სჩვევია, ისე წარწარად მოცუნცულებს. არც სოფლის მიხვეულ-მოხვეული, ოღროჩოღრო გზა აჩერებს, მოდის ამაყად თავანუელი, უღვაშებში ეშმაკურად ილიმება და თან ომახინად ღიღინებს:

პლანტაციის გზას მიჰყვება

მეჩაიე მელა.

ჩაის ფოთლებს სწრაფად გაკრეფს, აბა, განა ნელა?!

– ჩემზე სწრაფი, ჩემზე მკვირცხლი, რომელი ხართ, ნეტავ?

გოდრებს ფოთლით სულ გაავსებს, აბა, განა ვერა!

ამასობაში ჩვენი საქათმეც გამოჩნდა. მელა ადგილზე შედგა, საქათმიდან მობერილი ჰაერი ხარბად ჩაისუნთქა, ნესტოები დაბერა, მერე თათები მადიანად მოიფშვნიტა, პირს მომდგარი ნერწყვი ჩაყლაპა და კართან მოცუნცულდა.

სტუმრად მოსული მტერი რომ დაინახეს, წინილებმა წიოკი, ქათმებმა კი ქოთქოთი ატეხეს. ჭრელმა მამალმაც დაყვილება დააპირა, ჩვეულებისამებრ გაიბრიქა, ყელი დიდი ამბით მოიღერა, მაგრამ სანამ „ყიყლიყოოო“ იტყოდა, მანამ მელამ დაასწრო და ქოჩორ-ბიბილო შეუქო. იმასაც მეტი რა უნდოდა, ცხელ ჩაიში ჩაყრილ შაქარზე მალე დადნა. ჰოდა, ჯერ იყო და, წარბშეკრული დედლებს მოგვიბრუნდა – გეყოთ უაზროდ ქოთქოთი, ხმა აღარ გამაგონოთო! მერე წინილებს შეუბღვირა – მორჩით წივწივს, რა გავიშვიშებთ?! მეც მომასმენინეთ და თქვენც გაიგონეთ, რას ბრძანებს მგზავრი პატიოსანიო.

ამ სიტყვების შემდეგ მელა მიხვდა, ყოყლოჩინას ჩემი ქება ეამაო და მამლაყინწას ქება-დიდება კიდევ უფრო მეტი შემართებით განაგრძო: ხან მის დეზებს შეასხა ხოტბა – უუხ, რა თავზარს დასცემს ბევრსო! ხან სიჭრელე მოუნონა – ოოხ, თვალს როგორ აუბამს მტერსო!.. მოკლედ, იმდენი აქო და ადიდა, ტკბილად მოუბარი მელა იმ ბრიყვი მამალმა თავის მეგობრად დაიგულა და მის თხოვნას – შენს გახარებას, ძმა და მეგობარი მელაკუდას პლანტაციიაში გამომყევით – სიხარულით დასთანხმდა და უკან დაედევნა.

უუხ, რა წიოკი ატეხეს ქულა წინილებმა და რა ქოთქოთი მიანიეს კრუხებმა, – უზომო ქებამ განყინა, თავი სულ დაგაკარგვინა და სანამ მელიას ლუკმად ქცეულხარ, გონს მოდი, უკან დაბრუნდი, მამალოო! – მაგრამ, ნეტაი, იმათ ვინ უსმენდა, როცა ცბიერი მელა მამლაყინწას ახლა ჭკუაგონებას, საზრიანობას და გამჭრიანობას

უქებდა. მაყვლის ბუჩქებამდე ითმინა მელამ კუჭის ყურყური, მერე, სანახევროდ თვალს რომ მიეფარა, ბრიყვ მამალს პირი წაატანა და იმწამსვე სოროსკენ გააქანა.

– იქ რაც მოხდებოდა, იმის მოყოლა რალა საჭიროა – უთქმელადაც მიხვდებით ამას! – ეს თქვა და ქათამი ისე ასლუკუნდა, მისი მოსმენა ყველა სულიერს გულს მოუკლავდა, უსულოს კიდევ გულს ჩაუდგამდა და აატირებდა.

– ეს რა არამი ლუკმა გიჭამია, მელავ! – დილანამ საყვედურით გახედა გვერდით მჯდომ მელაკუდას. ერთხანს უყურა, მერე წამოდგა, ფრთები ააფარფატა, ჯადოსნური ჯოხი ბადრი მთვარისკენ მიმართა და...

– ყიყლიყოოო... – კარგად ნაცნობი და ასე ძლიერ მონატრებული ჭრელი მამლის ხმა გაისმა.

– მომეყურა, ალბათ, – შეკრთა ქათამი.

– არა, არ მოგყურებია, – გაულიმა ფერია დილანამ, ფრთები დახარა და ხელებში მოქცეული მამალი გამოუშვა.

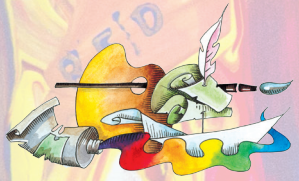
– ამდენი ხვევნა, ამდენი კოცნა... ოოჰ, რა გულისამაჩუყებელი სცენაა, – ყურებამდე გაღიმებულმა ტყის ბინადრებმა ერთიმეორეს გადახედეს.

– ჩვენში დარჩეს და... მამალმაც დააშავა, ქებაშეფერებულმა ფრთები აფრებივით გაშალა... რატომ ხდება ბევრი ასე კადნიერი და ამპარტავანი? წარმოიდგინეთ, სუსტების დაჩაგვრის სურვილიც კი უჩნდება!

– მართლა? არ მჯერა! – ცხვირი უკმაყოფილოდ შეჭმუხნა ბაჭიამ.

– ჰოდა, სულ ტყუილად, ყურცქვიტავ, ციყვი მართალს ამბობს! შემდეგი შეხვედრისას შოკოლადის რაინდების ამბავს მოგიყვებით და ნახავთ, რა მოჰყვა იმათ უაზრო ყოყლოჩინობას! – ფერია დილანამ თავისი კეთილი ღიმილი აჩუქა ტყის ბინადრებს, მერე ხშირი წამწამები დახარა და ისე გემრიელად დაამთქნარა, – უკვე ძილის დრო მოსულაო, – მის სათქმელს უკლებლივ ყველა მიხვდა.

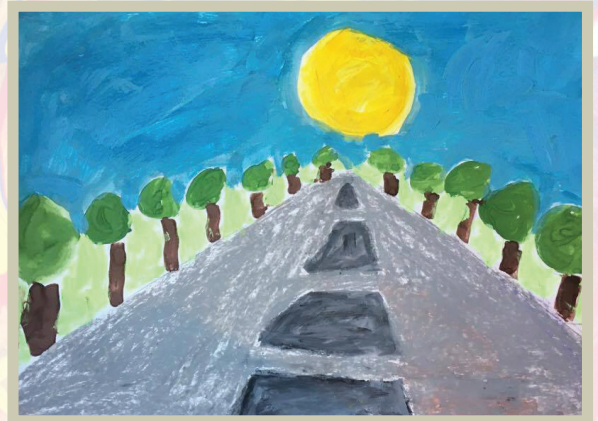

კერძისაჲ

დემეტრა ჯასანია
ახალი სკოლა,
III კლასი

ეს ილუსტრაცია ცნობილ მხატვარ **თეიმურ ჩირინაშვილს** ეკუთვნის და ნახევარი საუკუნის წინათ დაიბეჭდა „დილაში“. ვფიქრობთ, დღევანდელმა ჟურნალის პატარა მკითხველმაც აუცილებლად უნდა ნახოს და შეიგრძნოს ამ მინიატურული ნახატის ფასი და მნიშვნელობა!

ჟურნალ „დილას“ 2013 წელს მიენიჭა არამატერიალური
კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის სტატუსი

მთავარი რედაქტორი: დოქორ ნიკოლოზაძე
ნახატი ყდაზე: იულია ნიკოგოსოვასი
მის.: ზანდუკელის ქ. 1, ტელ.: 2 93 69 77
<http://www.dila.ge>, ელ-ფოსტა: dila1904@yahoo.com,
facebook: საბავშვო გამომცემლობა დილა
ფასი: 2.50 ლარი

ჟურნალი გამოდის საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროსა და სსიპ „მწერალთა სახლის“ მხარდაჭერით.

საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტრო